

Sodankylän
kävely- ja pyöräilystrategia

Sisältö

1. Esipuhe
2. Nykytilan kuvaus
3. Visio ja tavoitteet
4. Pyöräliikenteen tavoiteverkko
5. Pyöräpysäköinnin kehittäminen
6. Seuranta

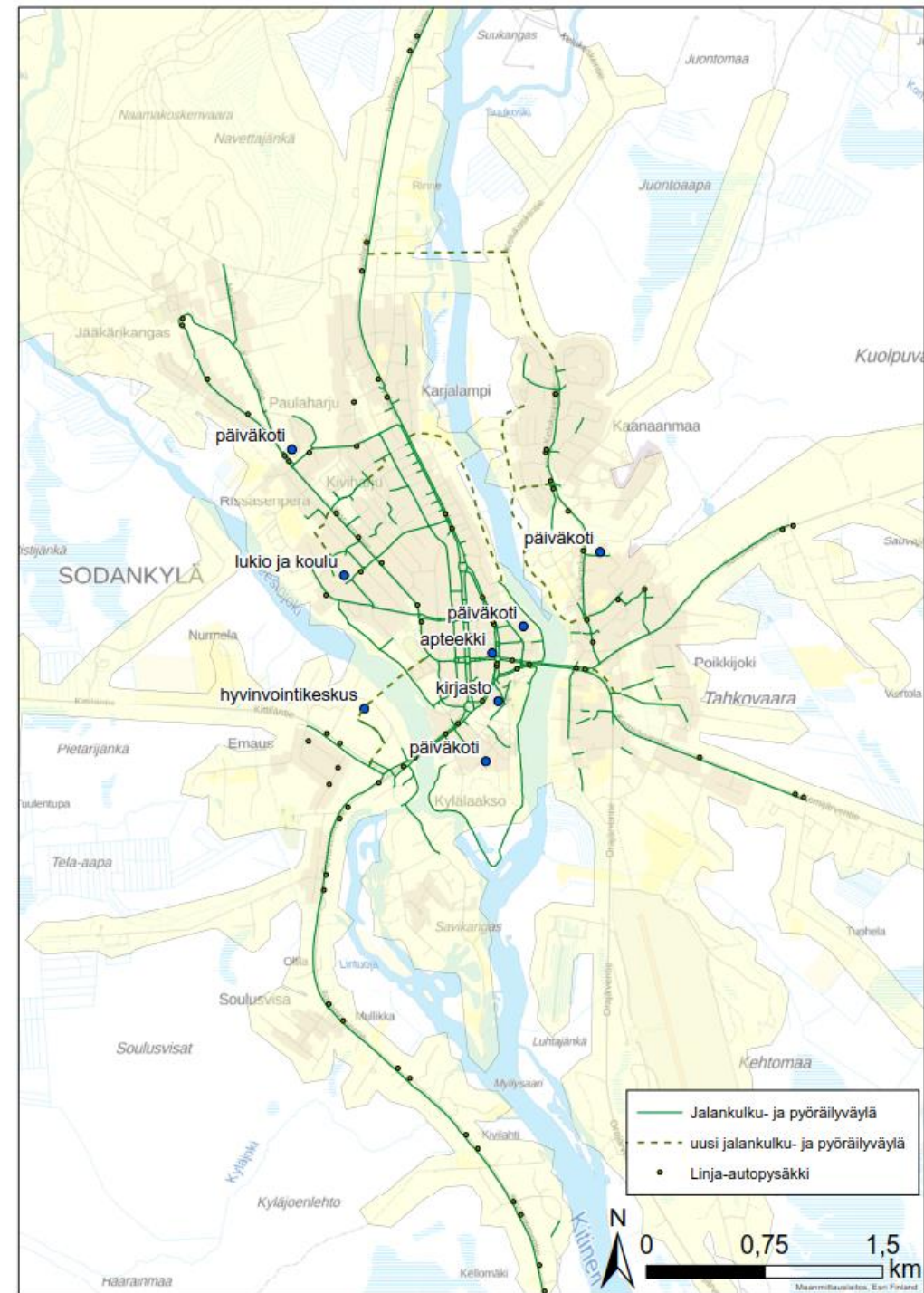
1. Esipuhe

- Työssä kuvataan pyöräilyn nykytilanne ja pyöräilyolosuhteiden kehittämisen painopistealueet Sodankylässä
- Työssä määrittää pyöräilyn tavoiteverkko eli pyöräilyn pää- ja aluereittien muodostama verkko ja pyöräpysäköinnin periaatteet sekä määrittää tärkeimmät kehittämistoimenpiteet vuoteen 2030 mennessä.
- Tarkastelualueena on Sodankylän keskustaajama kävelyn ja pyöräilyn väylät.
- Strategiaan kirjatut tavoitteet tukevat muita kuntaan laadittuja pyöräilyn edistämiseen suoraan tai välillisesti kytkeytyviä strategioita (mm. hyvinvointikertomus, liikenneturvallisuussuunnitelma, koulureittien turvallisuuden parantamisen suunnitelma).

2. Nykytilan kuvaus

- Sodankylässä on noin 8 400 asukasta, joista suurin osa asuu keskustaajamassa.
- Kuntakeskuksen alueella on noin 12 km kunnan ylläpitämiä kävelyn ja pyöräilyn väyliä. Lisäksi kunnan alueella on Lapin ELY-keskuksen ylläpitämiä kävelyn ja pyöräilyn väyliä noin 30 km.
- Uusia kävelyn ja pyöräilyn väylätarpeita on keskus-taajaman alueella noin 6,7 km.
- Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen mukaan pyöräilyn kulkutapaosuus on 7 % ja kävelyn 17 %.
- Nykyisin katujen varsilla olevat kävelyn ja pyöräilyn väylät kuuluvat kahteen kunnossapitoluokkaan. ELY -keskuksen jalankulun ja pyöräilyväylien kunnossapito on määritelty ELY –keskuksen kunnossapitourakassa.

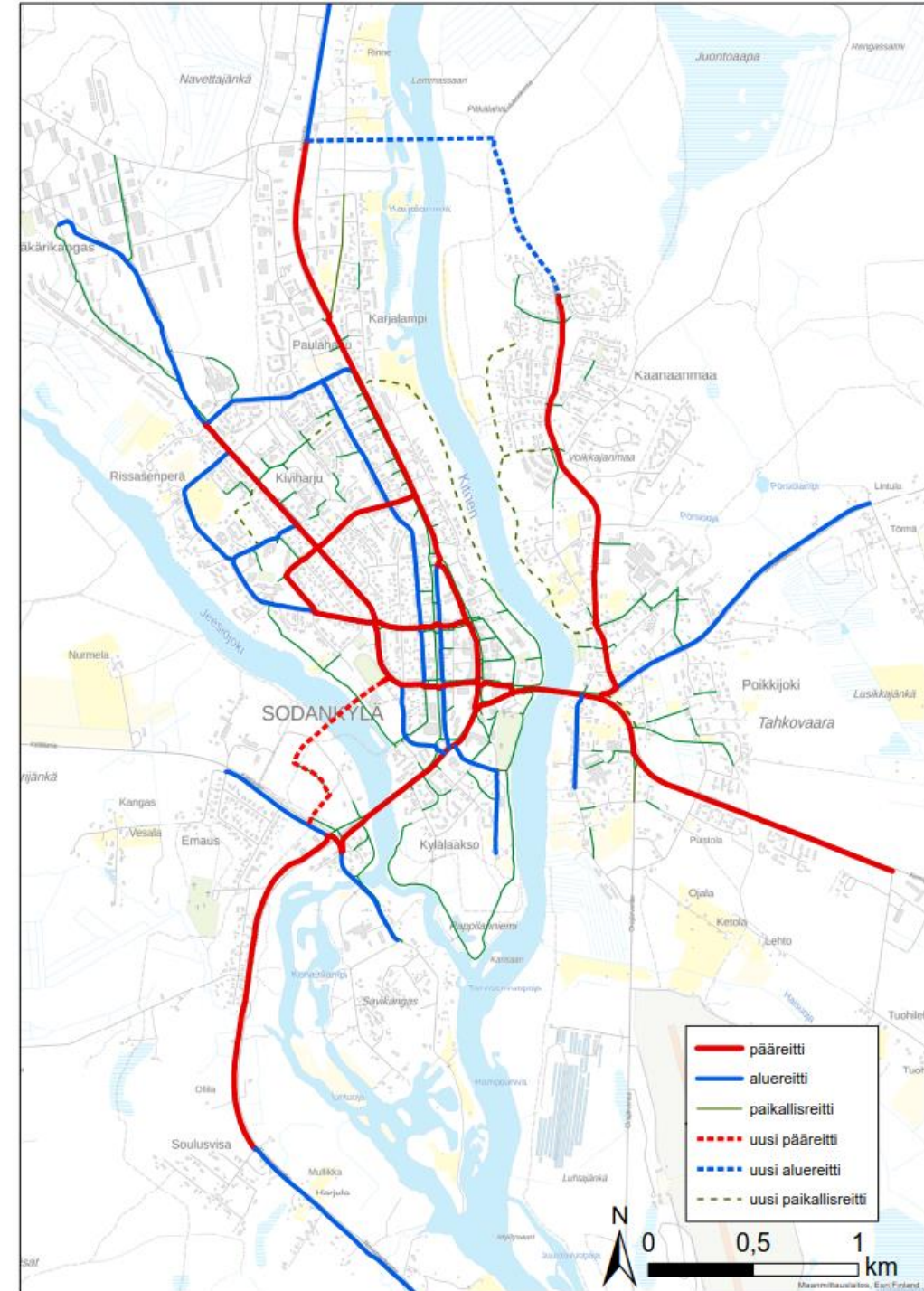

3. Visio ja tavoitteet

- Kävelyn ja pyöräilyn osalta tavoitellaan 30 prosentin kasvua vuoteen 2030 mennessä. Näin ollen 2030 kävelyn kulkutapaosuus on 22 % ja pyöräilyn 10 %.
- Pyöräilyn (ja kävelyn) osuus alle 5 kilometrin matkoilla kasvaa.
- Työmatkansa pyöräilevien (tai kävelevien) kuntatyöntekijöiden osuus kasvaa.
- Entistä useampi koulu- ja opiskelumatka tehdään pyörällä tai kävellen.
- Asukkaiden tyytyväisyys pyöräilyn ja kävelyn olosuhteisiin kasvaa.
- Kuolemaan johtaneissa jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuuksissa toteutuu 0-visio ja loukkaantumiseen johtaneiden jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuuksien määrä vähenee selvästi.
- Pyörällä ja kävellen liikkuminen on helppo, esteetön ja turvallinen vaihtoehto keskustaajaman alueella.
- Pyöräliikenneverkko on kattava, laadultaan korkeatasoinen ja tukee luontaisesti liikkumista keskustaajaman alueella.
- Laadukasta pyöräpysäköintiä on kohdennetusti ja kattavasti tarjolla keskustaajaman alueella.
- Pyöräilyn tavoiteverkon pää- ja aluereitit varsilla olevat merkittävät kohteet ovat viitoitettu.
- Kunnan suunnittelijat ja päättäjät ymmärtävät pyöräliikenteen erityispiirteet ja roolin joustavana liikkumismuotona.
- Pyöräliikenteen edistäminen on osa poikkihallinnollista päätöksenteko- ja suunnitteluprosessia.
- 2025 vuoteen mennessä 50 % strategiassa määritellyistä TOP -toimenpiteistä pitää olla toteutettu.

4. Pyöräliikenteen tavoiteverkko

- Pyöräilyn pääreitit ja aluereitit muodostavat pyöräilyn tavoiteverkon (liite 1).
- Tavoiteverkko ohjaa yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua sekä pyöräilyreittien kehittämistoimenpiteiden, hoidon ja ylläpidon priorisointia.
- Pääreitit kuljettavat pyöräilyn valtavirrat merkittävimpiin liikennettä synnyttäviin toimintoihin ja palveluihin.
- Pää- ja aluereitit ovat nopeita, sujuvia, esteettämiä ja turvallisia pyöräilyn reittejä.
- Pääreitillä voidaan tarpeen vaatiessa pyöräily ja kävely erottaa toistaan.
- Pääreitit sijoittuvat laatutasoltaan korkeampaan kunnossapitoluokkaan, joka tarkoittaa parempaa talvikunnossapitoa.
- Katuverkolle sijoittuvat uudet pääreitiverkkoon kuuluvat jalankulun ja pyöräilyn väylät rakennetaan 2025 vuoteen mennessä.

4. Pyöräliikenteen tavoiteverkko – TOP 5 kehittämistarpeet

- Koulukeskukselle johtavat pyöräily- ja kävelyreitit
  - Vt4-Koulukeskus kevyenliikenteenväylä
  - Unarintie-Palkisentie kevyenliikenteenväylä
- Kasarmintien kevyenliikenteenväylä (Keskusta-Paulaharju)
- Keskusta-alueen poikittaiset kevyenliikenteenväylät
- Kelukoskentien kevyenliikenteenväylä (Vt5-Voihkajantie)

5. Pyöräpysäköinti

- Pyöräpysäköinti pitää sijaita lähellä kohdetta ja sen pitää olla turvallista, helppokäyttöistä ja sitä pitää olla riittävästi.
  - Helppokäyttöisyys houkuttelee käyttämään pysäköintiä.
    - Telineen takana tulee olla riittävä tila telineellä operointiin
    - Pyörätelineen tulisi olla niin intuitiivisesti operoitava, että se ei vaadi erillisiä käyttöohjeita eikä se vaadi raskaita nostoja
    - Erikoispyörien, kuten tavarapyörien, sähköpyörien tai leveärenkaisten pyörien tarpeiden huomioiminen parantaa pysäköinnin laatua
  - Pysäköinnin turvallisuus vaikuttaa kulkutavan valintaan. Pysäköintipaikan turvallisuutta lisäävät esimerkiksi:
    - Runkolukittavuus, suositellaan kaikkiin kohteisiin joskin lyhyillä asiointikäynneillä ei välttämätön.
    - Lukittava tila, soveltuu erityisesti asumisen tarpeisiin, työpaikkapysäköintiin ja asemille.
    - Valaistus, yksinkertainen tai tehokas tapa lisätä sosiaalista ja aitoa turvallisuutta ympäristössä kuin ympäristössä
    - Valvonta, lisää turvallisuutta esim. liityntäpysäköinnin yhteydessä ja julkisissa pysäköintilaitoksissa
- Lisäpalvelut houkuttelevat ja kannustavat pyöräilyyn. Lisäpalveluita ovat mm. pyöräpaikan kattaminen ja sääsuojan tarjoaminen, kiinteä pyöräpumppu tai huoltotyökalut, pyörän pesupiste pysäköinnin yhteydessä ja sähköpyörän latausmahdollisuus.
- Pysäköinnin kesto vaihtelee usein erin tyyppisissä kohteissa (asuinkiinteistö, työpaikka, ruokakauppa, asema jne.), jonka takia pysäköinnin laatu vaihtelee kohteen luonteen mukaan. Jos tarve on lyhytaikainen, liian kaukana sijaitsevat pysäköintipaikat jäävät yleensä kokonaan käyttämättä.
- Pysäköinnin pitää sijaita kohteeseen saapumis- tai lähtemissuunnat varrella (erityisen tärkeää liityntäpysäköinnille).

5. Pyöräpysäköinti - kehittämistarpeet

- Tavoitteena lisätä pyöräilyn houkuttelevuutta kaikissa matkaryhmissä
- Koulu- ja opiskelumatkat, työmatkat
  - Pitkäaikainen säilytys
  - Ensisijaisina näkökulmina turvallisuus (runkolukitus), suojaus (katos)
  - Tärkeätä lisäksi hyvä saavutettavuus: yhteydet pyörätieverkolta pyöräpysäköintiin ja pysäköinnistä oppilaitoksen tai työpaikan ovelle
  - Pyöräpysäköinnin lisäksi tärkeänä sosiaalitytöt (vaatteiden vaihtaminen ja suihkumahdollisuus, pyöräilyvaatteiden ja -kypärän säilytys)
- Asiointimatkat
  - Lyhytaikainen säilytys
  - Ensisijaisena näkökulmana saavutettavuus (yhteydet pyörätieverkolta pysäköintiin, pysäköinnistä sisäänkäyntiin)
  - Lisäksi turvallisuus ja suojaus parantavat houkuttelevuutta

TOP5 pyöräpysäköinnin kehittämiskohteet:

- Uuden koulukeskuksen ympäristö
- Uuden hyvinvointikeskuksen ympäristö
- Urheilupuiston ympäristö
- Kirjasto/kunnantalon ympäristö
- Kauppojen pihat

6. Seuranta

- Toteuttamista varten tulee pystyä varaamaan myös resurssit (rahoitus ja henkilötyö), joiden toteutumista on tärkeää myös seurata.
- Seuranta toteutetaan:
  - Liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa (2 kertaa/vuosi)
  - Vuosittaiset investointiohjelmat
- Toimenpideohjelma päivitetään viimeistään vuonna 2027.

